

Сточарство јануари

Говедарска фарма

Во зимските месеци вниманието кон животните не треба да слабее. Крајните економски резултати бараат одржување на висока продуктивност преку целата година. За добивање на повеќе и поквалитетно млеко соодветно на расата, наследните и индивидуалните карактеристики на животните, потребно е да се посвети сериозно внимание на исхраната на кравите во зимскиот период од годината, како најважен и клучен услов. Дажбите за кравите треба да ги содржат потребните хранливи материји: протеини, јаглени хидрати, масти и да бидат богати со витамини, минерални материји и др. Во зима, дажбите за кравите се состојат од концентрирана храна, сено, сочна фуражна храна (силажа, сточна репка и др.), како и други кабасти и помалку квалитетни хранива (слама, плева, растителни остатоци од пченка). Обично кравите се хранат 2-3 пати на ден. Различните видови на храна им се даваат по следниов редослед: концентрирана, сочна (или и двете истовремено) и на крај кабаста сточна храна. Пожелно е пред давањето храната да биде претходно обработена – исечкана, меласирана, запарена итн. Кога е во мала количина, сеното се дава наутро и на пладне во мали порции. Во зима кравите се напојуваат онолку пати колку пати што се хранат, па ако не им е осигурен постојан пристап до вода, или водата е замрзната, треба да се усогласат со условите. Остатоците од храна во јаслите треба да се чистат пред секое следно хранење на кравите, за да се избегнат гниењето и ферментацијата. На 100 кг жива мера се дава 1-1.5 кг сено и 3-5 кг силажа. Количеството на концентрирана сточна храна (житарици, трици, куспиња, и др.) зависи од дневната млечност на кравата – се дава 200-300 г на 1 литар млеко. Кај нископродуктивните животни – со млечност за лактационен период од 1800-2200 л и 3,8-4% масленост на млекото во текот на зимата, на кравите им се дава по 4-6 килограми сено, 2-4 кг слама и растителни остатоци од пченка, 20-25 кг сочна сточна храна (силажа и репка) и по 2-3 кг концентрирана сточна храна дневно.

Овчарство и козарство

Во голем дел од фармите во рамничарските подрачја, почетокот на годината се совпаѓа со периодот на јагнење. Затоа треба да се посвети сериозно внимание на исхраната на приплодните овци во текот на овој период на годината - вториот период на бременоста или периодот на доење на новородените јагниња. Во вториот период на бременоста, барањата на животните се зголемуваат со 15-20%. Храната за овците во овој период треба да биде таква што ќе обезбеди повеќе компоненти - по 0,3 килограми концентрирана сточна храна со трици или мешавина со пченка, до 3 килограми ливадско сено, 0,5 кг луцеркино сено, 1 кг сточна репа и до 0,5 килограми слама. Периодот на доење (првите два месеци по јагнењето) се карактеризира со нагло зголемување на барањата на животните. Дневната доза на една овца треба да вклучува околу 0,4 килограми смеска од 2-3 вида концентрирана храна (пченка и јачмен во вид на крма), 1,5 килограми ливадско сено, 2 кг силажа, 1 кг слама и околу 10 г минерални материји. Камена сол се дава по желба. Во месец јануари започнува и окозувањето на козите. За нормално раѓање на јарињата потребен е целосен мир на мајките, да биде добро исчистено, релативно топло, суво и да нема провев во просторијата. Просторијата се чисти, главно се дезинфицира две недели пред окозувањето на козите. Потоа подот се прекрива со дебел слој чиста сува слама. Во последните денови до окозувањето, треба внимателно да се следи однесувањето на бремената коза, за да ѝ се укаже потребната помош при потреба. Со приближувањето на породувањето, козата станува вознемирена, често легнува, станува, жално блее, вимето се зголемува, половиот орган отекува и од него истекува слуз. Породилниот чин започнува со прикажување на породилниот меур. При нормално раѓање, меурот не се раскинува, тој пука сам. Нормалното породување обично трае 30-35 мин., а кај младите кози кои се прворотки трае 40-45 минути. При нормална положба на плодот, кога најнапред излегуваат колената на предните нозе на кои лежи главата, раѓањето е лесно и помош не е потребна. При неправилна положба на плодот, кога излегуваат предните нозе, а главата не се појавува, бидејќи е свртена наназад, или плодот лежи дијагонално или излегува од задниот дел, треба да се побара помош од ветеринар

Пчеларство

За нашите климатски услови јануари е типичен зимски месец. Температурите во повеќето години се ниски, сончевите денови се релативно малку, а земјата е покриена со снег. За пчелните семејства месец јануари е период на целосен мир - состојба во која тие најдобро се спротивставуваат на за нив неповолните надворешни услови. Во овој период животните функции на одделните индивидуи на пчелното семејство - матицата и пчелите работнички, се сведени на минимум. Формирањето на зимското кубе во пчелното семејство овозможува да се намалат оксидирачките процеси во телото на пчелите, како резултат на помалиот прилив на кислород од воздухот што се наоѓа околу кубето. Колку позбиено е пчелното семејство и погуста маса формираат пчелите во него, толку подобро се одвива презимување на пчелите. Пчелите консумираат помалку храна, помалку се истоштуваат физиолошки и живеат подолго во текот на пролетта. Пчелите се адаптирани кон целосен зимски одмор. Секое негово нарушување без оглед од какви причини станало им штети на нивното добро презимување. Затоа во јануари не е корисно да се дава на пчелите храна - погачи, припремена од страна на пчеларите или купена, па дури и мед во погачи или кристализиран, даден како пита над кубето. Прихранувањето на пчелните семејства во јануари, ако тие не се загрозувани од глад, е погрешно. Давањето храна на пчелите во јануари во каква и да е форма им штети во неколку насоки. Од целосно мирување тие инстинктивно веднаш минуваат во активна состојба – ја зголемуваат температурата во кубето, за да можат пчелите од надворешната страна на кубето да се одделат и да стигнат до храната, да ја растворат и пренесат во течна состојба до ќелиите од сакето. Оваа активност трае повеќе од 10-15 дена, за кое време пчелите се во состојба на зголемена активност и консумираат повеќе храна за да ја створат потребната топлина. Заедно со тоа тие треба да го преработуваат шеќерот во за нив достапна форма - да ги претворат сложените шеќери во прости, како и да го лчат од жлездите ензимот инвертаза што ги истоштува физиолошки. Во јануари и воопшто во текот на целиот зимски период пчелните семејства, кои останале без храна во централниот дел на сандакот, наместо тврда храна треба да им се даваат погачи со мед. За таа цел треба да се прераспределат медовите резерви во самиот сандак преку преместување на рамките (рамките со мед да се распоредат меѓу празнините во центарот на сандакот). Ако во гнездото храната е намалена, што е недозволиво при нормална подготовка и зазимување, во замена на празните рамки на пчелите треба да им се дадат рамки со мед од резервите. Во јануари во нашата земја паѓа понекогаш дебел слој од

снег, кој може да го затрупа половина или целиот сандак. Во такви случаи пчеларите не треба да брзаат да го отстранат снегот освен ако тој, не го затворил целосно летот на сандаците. Пчеларот треба да ги посетува пчелите периодично, како и после невреме, за да се контролира состојбата на сандаците – да нема откриени пчелни семејства или пак превртени, да нема штети нанесени од трети лица, како и штети од клукајдрвец. Барем еднаш во месецот тој треба да изврши контрола на сандаците така што со слушање ќе констатира каква е состојбата на пчелното семејство внатре во сандакот. Во текот на јануари пчеларот продолжува со поправка на инвентарот, кој ќе го користи во следната сезона, и подготовка на рамките со восок (поставување и затегнување на жици), како и подготовка на минимум по 5-6 рамки за Дадан - блат сандаците.

